

BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2015 R.

<http://bydgoszcz.stat.gov.pl/>

OPRACOWANIA SYGNALNE

Bydgoszcz, wrzesień 2016 r.

Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego w 2015 r. stanowiły:

- ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.),
- przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 1515 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 1445 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 1392 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 513 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 I 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2014 r. poz. 119 z późn. zm.).

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy — określające rodzaj działalności oraz paragrafy — określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Prezentowane dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.).

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

Przy przeliczaniu danych na 1 mieszkańca przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 30 VI.

Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy z niższych poziomów klasyfikacji mogą się różnić – z tytułu zaokrągleń – od wielkości „ogółem” na wyższych poziomach klasyfikacji.

Dane zawarte w niniejszym opracowaniu dotyczą 164 jednostek samorządu terytorialnego z obszaru województwa kujawsko-pomorskiego: 140 gmin, 4 miast na prawach powiatu, 19 powiatów oraz samorządu województwa.

TABL. 1. Zestawienie jednostek samorządu terytorialnego województwa kujawsko-pomorskiego w 2015 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy ^a				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Wojewódz- two
		razem	miejskie	miejsko- -wiejskie	wiejskie			
Liczba jednostek ^b	164	140	13	35	92	4	19	1
Ludność								
stan w dniu 30 VI	2087720	1317501	230770	480324	606407	770219	1317501	2087720
stan w dniu 31 XII	2086210	1318516	230132	479789	608595	767694	1318516	2086210

^a Bez gmin mających status miast na prawach powiatu. ^b Stan w dniu 31 XII.

TABL. 2. Podstawowe dane o budżetach jednostek samorządu terytorialnego w województwie kujawsko-pomorskim w 2015 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy ^a				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
	W MLN ZŁ							
Dochody	10696,7	4667,6	783,0	1691,0	2193,6	3828,3	1237,9	962,9
Wydatki	10434,8	4604,1	759,0	1675,9	2169,2	3652,9	1219,1	958,7
Wynik	261,9	63,6	24,0	15,1	24,5	175,4	18,8	4,1
	2014=100							
Dochody	105,3	105,5	108,3	104,6	105,1	105,2	99,3	114,2
Wydatki	100,2	101,7	104,0	101,4	101,1	96,0	97,3	114,8
	NA 1 MIESZKAŃCA W ZŁ							
Dochody	5123,63	3542,79	3393,01	3520,55	3617,41	4970,41	939,60	461,20
Wydatki	4998,19	3494,53	3288,82	3489,14	3577,09	4742,74	925,32	459,22
Wynik	125,44	48,26	104,18	31,41	40,32	227,67	14,27	1,99

^a Bez gmin mających status miast na prawach powiatu.

DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W województwie kujawsko-pomorskim w 2015 r. łączne dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 10696,7 mln zł i w porównaniu z 2014 r. wzrosły o 5,3% (w kraju wzrost o 2,4%). Dochody jednostek samorządowych województwa stanowiły 5,4% łącznych dochodów jednostek samorządu terytorialnego z terenu całego kraju, tyle samo wyniósł udział województwa w ludności kraju.

Na kwotę zagregowanych dochodów w największym stopniu złożyły się gminy i miasta na prawach powiatu (z udziałem odpowiednio 43,6% i 35,8%), a w znacznie mniejszym – powiaty i województwo (11,6% i 9,0%).

W skali roku wzrosły dochody samorządu województwa o 14,2%, gmin o 5,5% i miast na prawach powiatu o 5,2%. Spadły jedynie dochody powiatów – o 0,7%.

Głównym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego są **dochody własne** – w 2015 r. wyniosły one 4924,8 mln zł, tj. 46,0% dochodów ogółem (o 1,1 p. proc. mniej niż przed rokiem i wciąż *mniej niż przeciętnie w Polsce – 52,0%*). Największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem zanotowano w budżetach miast na prawach powiatu – 54,8% i gmin – 46,5%, mniejszy zaś w budżecie powiatów – 30,7% i województwa – 28,8%.

Dochody własne pozyskane zostały w 34,5% jako udział w podatku od osób fizycznych (PIT) – 1716,9 mln zł. Niemal połowa (46,5%) tej kwoty trafiła do budżetów miast na prawach powiatu, a 39,6% do budżetów gmin. Jednak to w przypadku powiatów dochody z udziału w podatku od osób fizycznych miały największy udział w dochodach własnych – 48,7%. Jeśli chodzi o miasta na prawach powiatu było to 38,0%, gmin – 31,3%, a województwa – 20,0% dochodów własnych.

Kolejnym pod względem wartości (1050,3 mln zł) składnikiem dochodów własnych był podatek od nieruchomości – 21,3% dochodów własnych wszystkich jednostek – mimo że wystąpił tylko w budżetach gmin (26,6% dochodów własnych) oraz miast na prawach powiatu (22,6%).

W porównaniu z 2014 r. dochody własne wszystkich jednostek wzrosły o 3,0%, tj. o 143,7 mln zł, dzięki podwyższeniu wpływów z udziału w podatkach dochodowych od osób fizycznych o 92,0 mln zł (o 8,3%) oraz z podatków od nieruchomości o 36,8 mln zł (o 3,6%). Dochody własne powiatów i gmin wzrosły odpowiednio o 9,6% i o 8,1%. Spadły natomiast dochody własne miast na prawach powiatu (o 2,3%) oraz województwa (o 1,0%).

Drugim pod względem wielkości źródłem dochodów jednostek samorządowych jest **subwencja ogólna** z budżetu państwa, która w 2015 r. wyniosła 3029,4 mln zł, tj. 28,3% dochodów ogółem. Największy udział subwencja ogólna miała w dochodach powiatów (44,7%), następnie gmin (29,8%), miast na prawach powiatu (23,7%) i najmniejszy w budżecie województwa (18,2%).

TABL. 3. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2015 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Woje- wództwo	Ogółem	Gminy	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Woje- wództwo
	w mln zł					w %				
OGÓŁEM	10696,7	4667,6	3828,3	1237,9	962,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dochody własne	4924,8	2168,6	2099,2	379,4	277,5	46,0	46,5	54,8	30,7	28,8
w tym:										
udziały w podatku dochodowym stanowią- cym dochód budżetu państwa:										
od osób prawnych	280,3	32,7	61,3	6,8	179,6	2,6	0,7	1,6	0,5	18,7
od osób fizycznych	1716,9	679,1	797,5	184,8	55,5	16,1	14,5	20,8	14,9	5,8
podatek rolny	114,0	113,6	0,4	–	–	1,1	2,4	0,0	x	x
podatek leśny	10,2	10,0	0,2	–	–	0,1	0,2	0,0	x	x
podatek od nieruchomości	1050,3	575,9	474,3	–	–	9,8	12,3	12,4	x	x
podatek od środków transportowych	48,3	31,1	17,2	–	–	0,5	0,7	0,4	x	x
podatek od działalności gospodarczej										
osób fizycznych opłacany w formie										
karty podatkowej	2,7	1,3	1,4	–	–	0,0	0,0	0,0	x	x
podatek od spadków i darowizn	9,7	4,5	5,2	–	–	0,1	0,1	0,1	x	x
podatek od czynności cywilnoprawnych	72,9	36,8	36,1	–	–	0,7	0,8	0,9	x	x
wpływy z opłaty:										
skarbowej	17,0	7,5	9,5	–	–	0,2	0,2	0,2	x	x
eksploatacyjnej	7,8	7,8	0,0	0,1	–	0,1	0,2	0,0	0,0	x
targowej	6,9	4,0	2,9	–	–	0,1	0,1	0,1	x	x
dochody z majątku	324,3	121,4	180,8	16,2	5,9	3,0	2,6	4,7	1,3	0,6
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz										
innych umów o podobnym charakterze	176,9	70,2	94,2	9,6	2,9	1,7	1,5	2,5	0,8	0,3
pozostałe dochody	1263,4	542,9	512,4	171,7	36,5	11,8	11,6	13,4	13,9	3,8
w tym:										
środki na dofinansowanie własnych										
zadań pozyskane z innych źródeł	172,6	138,3	30,4	3,8	–	1,6	3,0	0,8	0,3	x
wpływy z usług	343,9	84,5	174,7	84,4	0,4	3,2	1,8	4,6	6,8	0,0
Dotacje	2742,6	1106,0	821,5	304,8	510,3	25,6	23,7	21,5	24,6	53,0
celowe	1789,8	955,2	436,4	256,9	141,3	16,7	20,5	11,4	20,8	14,7
z budżetu państwa na zadania:										
z zakresu administracji rządowej	1096,1	589,1	277,7	140,8	88,5	10,2	12,6	7,3	11,4	9,2
w tym inwestycyjne	34,6	0,8	4,2	2,2	27,4	0,3	0,0	0,1	0,2	2,8
własne	549,5	312,4	127,1	68,0	42,1	5,1	6,7	3,3	5,5	4,4
w tym:										
z paragrafu ^a 204	2,4	1,7	0,7	–	–	0,0	0,0	0,0	x	x
inwestycyjne	113,1	52,3	5,4	27,9	27,4	1,1	1,1	0,1	2,3	2,8
realizowane na podstawie porozumień										
z organami administracji rządowej	4,7	3,1	0,3	1,3	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0
w tym inwestycyjne	2,8	2,0	0,1	0,7	–	0,0	0,0	0,0	0,1	x
na zadania realizowane na podstawie										
porozumień między jednostkami										
samorządu terytorialnego	61,6	23,2	13,6	20,7	4,1	0,6	0,5	0,4	1,7	0,4
w tym inwestycyjne	20,4	17,1	2,7	0,7	–	0,2	0,4	0,1	0,1	x
otrzymane z państwowych funduszy										
celowych	31,1	7,5	17,6	2,3	3,8	0,3	0,2	0,5	0,2	0,4
w tym inwestycyjne	27,3	5,5	16,4	1,6	3,8	0,3	0,1	0,4	0,1	0,4
z tytułu pomocy finansowej udzielanej										
między jednostkami samorządu										
na dofinansowanie własnych zadań	46,8	20,0	0,1	23,9	2,7	0,4	0,4	0,0	1,9	0,3
w tym inwestycyjne	42,9	18,9	0,0	21,7	2,3	0,4	0,4	0,0	1,8	0,2
z paragrafów ^a 200 i 620	943,9	150,8	384,2	47,8	361,0	8,8	3,2	10,0	3,9	37,5
w tym inwestycyjne	782,6	130,2	360,9	25,0	266,5	7,3	2,8	9,4	2,0	27,7
z paragrafów ^a 205 i 625	8,9	0,0	0,8	–	8,0	0,1	0,0	0,0	x	0,8
w tym inwestycyjne	0,2	–	–	–	0,2	x	x	x	x	0,0
Subwencja ogólna	3029,4	1393,0	907,6	553,7	175,0	28,3	29,8	23,7	44,7	18,2
z tego część:										
wyrównawcza	559,4	348,0	17,8	116,8	76,8	5,2	7,5	0,5	9,4	8,0
oświatowa	2311,6	1018,4	830,7	402,0	60,4	21,6	21,8	21,7	32,5	6,3
równoważąca	105,6	26,0	47,7	32,0	–	1,0	0,6	1,2	2,6	0,0
regionalna	37,8	–	–	–	37,8	0,4	x	x	x	3,9
uzupełnienie subwencji ogólnej	15,1	0,6	11,4	3,1	–	0,1	0,0	0,3	0,2	x

a Klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

Większość (76,3%) subwencji ogólnej stanowiła część oświatowa w kwocie 2311,6 mln zł.

W skali roku subwencja ogólna wzrosła o 0,5%, czyli o 16,4 mln zł, a jej część oświatowa o 1,4%, tj. o 31,4 mln zł. Wzrosła wartość subwencji w budżetach gmin – o 3,7% i miast na prawach powiatu – o 2,6%. Spadła natomiast subwencja dla województwa – o 20,2% oraz powiatów – o 2,2%.

Ostatnim źródłem dochodów są **dotacje**, które w 2015 r. wyniosły 2742,6 mln zł, tj. 25,6% dochodów ogółem. Największy udział dotacje stanowiły w budżecie województwa – 53,0%, mniejszy w budżetach powiatów – 24,6% i gmin – 23,7%, a najmniejszy w przypadku miast na prawach powiatu – 21,5%.

W strukturze dotacji otrzymanych przez jednostki samorządowe główny udział miały dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej (1096,1 mln zł, tj. 40,0% dotacji) oraz na zadania własne (549,5 mln zł, tj. 20,0%), a także dotacje z paragrafów 200 i 620 szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów, rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych nie podlegających zwrotowi lub płatności z budżetu środków europejskich (943,9 mln zł, tj. 34,4%).

W porównaniu z 2014 r. dotacje wzrosły o 16,1%, czyli o 381,0 mln zł, przede wszystkim za sprawą podniesienia wartości dotacji z paragrafów 200 i 620 o 344,3 mln zł (o 57,4%), a także dotacji celowych na zadania własne o 37,0 mln zł (o 7,2%). Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej spadły o 6,1 mln zł (o 0,6%). Wśród szczebli samorządu dotacje wzrosły w województwie – o 48,4%, w miastach na prawach powiatu – o 35,7% oraz w gminach – o 2,6%. Spadły natomiast dotacje dla powiatów – o 8,9%.

W strukturze dochodów według działów największy udział miały dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej (32,8%), przy czym w przypadku miast na prawach powiatów udział wyniósł 38,5%, gmin – 33,6%, województwa – 24,6%, a powiatów – 18,4%. Drugim pod względem wielkości zagregowanych dochodów działem są różne rozliczenia (31,9%), chociaż w przypadku województwa i powiatów to właśnie z tego źródła pochodziło najwięcej dochodów, odpowiednio 52,4% i 44,9%. W dochodach gmin udział tego działu wyniósł 30,5%, a miast na prawach powiatu – 24,3%. Innymi działami o dużym udziale w dochodach były pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (łącznie 11,2%) oraz transport i łączność (7,6%).

W 2015 r. dochody wszystkich jednostek samorządu terytorialnego **przeliczone na 1 mieszkańca** województwa dały kwotę 5123,63 zł – o 1,0% niższą niż przeciętnie w kraju (5175,43 zł). *Przed rokiem różnica między przeciętnym dochodem na 1 mieszkańca w Polsce i w województwie była większa i wyniosła 3,8%, a zmniejszyła się, ponieważ przeciętny dochód wszystkich jednostek samorządowych w województwie wzrósł bardziej niż średnio w Polsce (wzrost o 5,5% wobec 2,5%).*

Najwyższy dochód na 1 mieszkańca osiągnęły miasta na prawach powiatu 4704,07 zł, (w kraju 5583,03 zł), był on wyższy niż przed rokiem o 5,7% (w kraju wzrost o 3,4%). *W 11 województwach przeciętne dochody miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca były wyższe niż w Kujawsko-Pomorskim.* Najwyższy dochód na 1 mieszkańca uzyskało miasto Toruń – 5717,40 zł, następnie: Grudziądz – 5099,43 zł, Włocławek – 4940,03 zł i Bydgoszcz – z kwotą 4520,36 zł. Przeciętny dochód Torunia był wyższy niż Bydgoszczy o 26,5%.

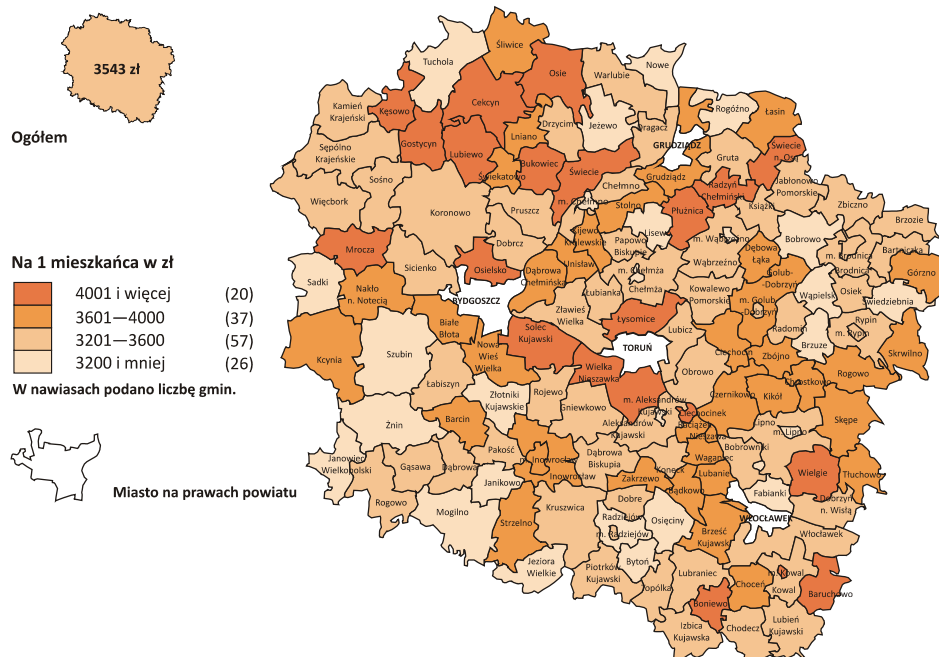
Niższe dochody na jednego mieszkańca uzyskały gminy – 3542,79 zł (w kraju 3395,81 zł). W porównaniu z 2014 r. były wyższe o 5,4% (w kraju wzrost o 3,8%). *W 4 województwach przeciętne dochody gmin na 1 mieszkańca były wyższe niż w Kujawsko-Pomorskim.* Wśród gmin województwa najwyższe dochody na 1 mieszkańca osiągnęły gminy wiejskie Płużnica (5784,56 zł) oraz Wielka Nieszawka (4957,92 zł), a najniższe gmina wiejska Radziejów (2810,54 zł) oraz miejska Chełmno (2859,32 zł).

Dochód powiatów na 1 mieszkańca wyniósł 939,60 zł (w kraju 917,31 zł) i był niższy niż przed rokiem o 0,8% (w kraju spadek o 0,3%). *W 6 województwach przeciętne dochody powiatów na 1 mieszkańca były wyższe niż w Kujawsko-Pomorskim.* Wśród powiatów województwa najwyższe dochody na 1 mieszkańca uzyskały powiaty mogileński – 1332,76 zł oraz sępoleński – 1313,14 zł, a najniższe – grudziądzki (594,01 zł) oraz bydgoski (615,71 zł).

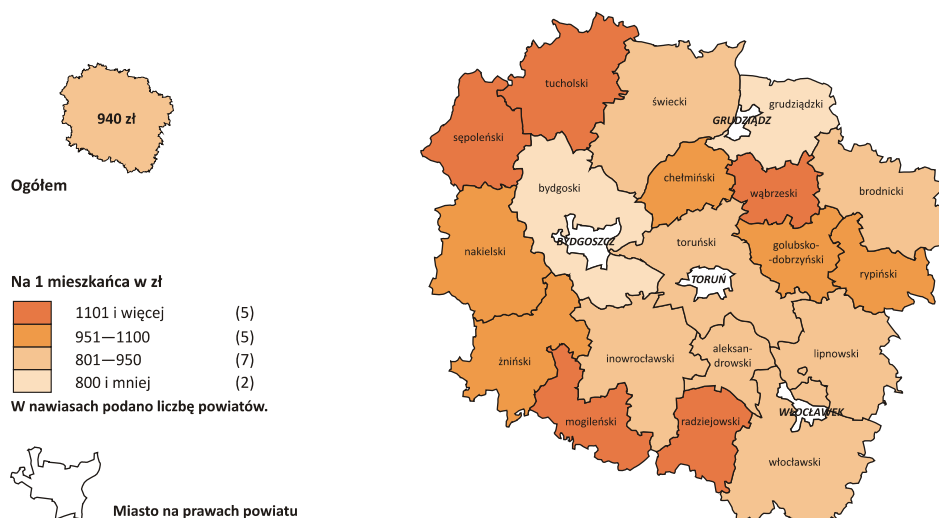
Dochód samorządu województwa na 1 mieszkańca wyniósł – 461,20 zł (w kraju 444,94 zł) i był o 14,3% wyższy niż przed rokiem (w kraju spadek o 3,5%). *W 7 województwach przeciętne dochody samorządu województwa na 1 mieszkańca były wyższe niż w Kujawsko-Pomorskim.*

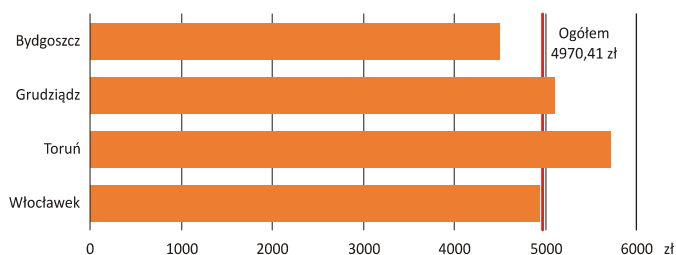
Dochody budżetów gmin w 2015 r.

Dochody budżetów powiatów w 2015 r.

Dochody miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2015 r.

WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W województwie kujawsko-pomorskim w 2015 r. łączne wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 10434,8 mln zł i w porównaniu z 2014 r. wzrosły o 0,2% (w kraju spadek o 0,2%). Wydatki jednostek samorządowych województwa stanowiły 5,3% łącznych wydatków jednostek samorządu terytorialnego z terenu całego kraju.

Na kwotę zagregowanych wydatków, tak samo jak w przypadku dochodów, w największym stopniu złożyły się gminy i miasta na prawach powiatu (z udziałem odpowiednio 44,1% i 35,0%), a w znacznie mniejszym – powiaty i województwo (11,7% i 9,2%).

W skali roku w największym stopniu wzrosły wydatki samorządu województwa (o 14,8%). Wzrost o 1,7% odnotowano też w przypadku wydatków gmin. Natomiast niższe niż w 2014 r. wydatki poniosły miasta na prawach powiatu (spadek o 4,0%) oraz powiaty (spadek o 2,7%).

Największą grupą wydatków jednostek samorządu terytorialnego są **wydatki bieżące** – w 2015 r. wyniosły one 8423,0 mln zł, tj. 80,7% wydatków ogółem (o 1,2 p. proc. więcej niż przed rokiem i *wciąż więcej niż przeciętnie w Polsce – 80,4%*). Największy udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem zanotowano w budżetach powiatów – 86,5%, nieco mniejszy zaś w przypadku miast na prawach powiatu – 82,4% i gmin – 82,3%, a najniższy w budżecie województwa – 59,6%.

TABL. 4. **Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2015 r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo	Ogółem	Gminy	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
	w mln zł					w %				
OGÓŁEM	10434,8	4604,1	3652,9	1219,1	958,7	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Wydatki majątkowe	2011,8	815,4	644,3	164,4	387,7	19,3	17,7	17,6	13,5	40,4
w tym inwestycyjne	1948,1	807,8	613,2	163,0	364,1	18,7	17,5	16,8	13,4	38,0
Wydatki bieżące	8423,0	3788,6	3008,7	1054,8	571,0	80,7	82,3	82,4	86,5	59,6
w tym:										
dotacje	810,1	224,8	313,6	60,9	210,9	7,8	4,9	8,6	5,0	22,0
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych	24,7	17,1	6,1	1,4	–	0,2	0,4	0,2	0,1	x
świadczenia na rzecz osób fizycznych	1135,2	756,0	316,4	56,4	6,4	10,9	16,4	8,7	4,6	0,7
wydatki bieżące jednostek budżetowych	6331,2	2757,5	2301,1	927,3	345,3	60,7	59,9	63,0	76,1	36,0
w tym:										
wynagrodzenia	3211,3	1421,9	1085,8	557,5	146,1	30,8	30,9	29,7	45,7	15,2
w tym osobowe	2902,9	1283,3	987,6	499,4	132,6	27,8	27,9	27,0	41,0	13,8
pochodne od wynagrodzeń	605,4	284,4	199,5	95,3	26,3	5,8	6,2	5,5	7,8	2,7
w tym składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy	604,5	284,3	199,2	94,8	26,3	5,8	6,2	5,5	7,8	2,7
zakup materiałów i usług	2060,1	828,7	887,6	183,3	160,5	19,7	18,0	24,3	15,0	16,7
na obsługę długu publicznego	120,5	39,4	65,3	8,5	7,4	1,2	0,9	1,8	0,7	0,8
w tym z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	1,1	0,1	0,5	0,6	–	0,0	0,0	0,0	0,0	x

Głównym obciążeniem budżetów były wynagrodzenia, które wraz z pochodnymi wyniosły 3816,7 mln zł i stanowiły 36,6% wydatków ogółem (45,3% wydatków bieżących). W przypadku budżetów powiatów udział wynagrodzeń wraz z pochodnymi wyniósł 53,5% wydatków, gmin – 37,1%, miast na prawach powiatu – 35,2%, a województwa – 18,0%.

W porównaniu z 2014 r. wydatki bieżące wszystkich jednostek wzrosły o 1,7%, tj. o 141,8 mln zł za sprawą zwiększenia środków na wynagrodzenia o 82,4 mln zł (o 2,6%) oraz na zakup materiałów i usług o 33,7 mln zł (o 1,7%). Wśród szczebli samorządu wydatki bieżące wzrosły w gminach – o 2,7%, w miastach na prawach powiatu – o 1,7% i w budżecie województwa – o 0,4%. Natomiast spadły wydatki bieżące powiatów – o 1,0%.

Drugim co do wielkości rodzajem wydatków jednostek samorządowych są **wydatki majątkowe**, które w 2015 r. wyniosły 2011,8 mln zł, tj. 19,3% wydatków ogółem. Ich udział spadł w skali roku o 1,2 p. proc. i był niższy od przeciętnego poziomu dla jednostek z całego kraju – 19,6%. Wydatki majątkowe największy udział miały w wydatkach województwa (40,4%), następnie gmin (17,7%), miast na prawach powiatu (17,6%), a najmniejszy w budżetach powiatów (13,5%).

Większość (96,7%) wydatków majątkowych stanowiły wydatki inwestycyjne w kwocie 1948,1 mln zł. Wartościowo największe nakłady inwestycyjne poniosły gminy – 807,8 mln zł oraz miasta na prawach powiatu – 613,2 mln zł.

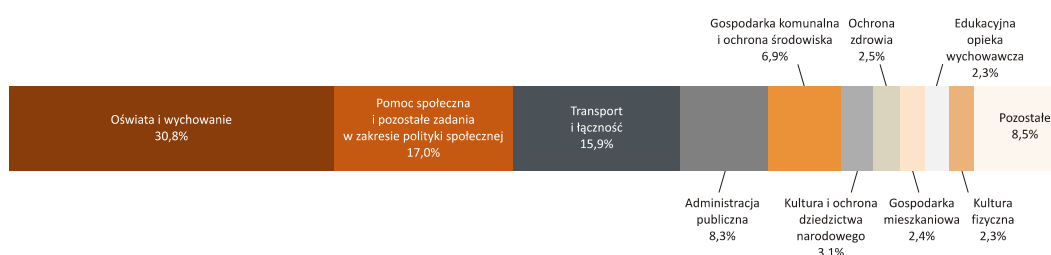
W skali roku wydatki majątkowe spadły o 126,1 mln zł, czyli o 5,9%; więcej niż przeciętnie obniżyły się w miastach na prawach powiatu – o 23,9%, w powiatach – o 12,5% i w gminach – o 2,6%. Jedynie w budżecie

województwa odnotowano wzrost – o 45,6%. Inwestycje spadły o 118,7 mln zł, a ich dynamika kształtowała się podobnie jak wydatków majątkowych, łączne nakłady jednostek spadły o 5,7%, miast na prawach powiatu – o 23,7%, powiatów – o 12,6%, gmin – o 2,9%. Wzrost zanotowano tylko w przypadku województwa, którego wydatki inwestycyjne wzrosły o 48,7%.

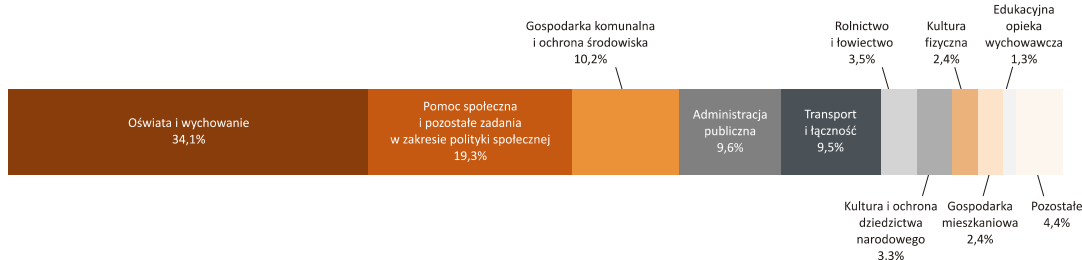
Analizując strukturę wydatków według **działów** można zauważyć, że prawie 80% wszystkich środków zostało poniesionych na wydatki z 5 obszarów: oświata i wychowanie (3208,7 mln zł), transport i łączność (1659,6 mln zł), pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (1773,5 mln zł), administracja publiczna (862,0 mln zł), gospodarka komunalna i ochrona środowiska (715,7 mln zł). Wydatki w 4 z wymienionych działów wzrosły w porównaniu z 2014 r., a najbardziej w gospodarce komunalnej i ochronie środowiska (o 7,0%). Jedynie wydatki z działu transport i łączność spadły w skali roku o 9,2%.

Struktura wydatków jednostek samorządu terytorialnego ogółem według działów w 2015 r.

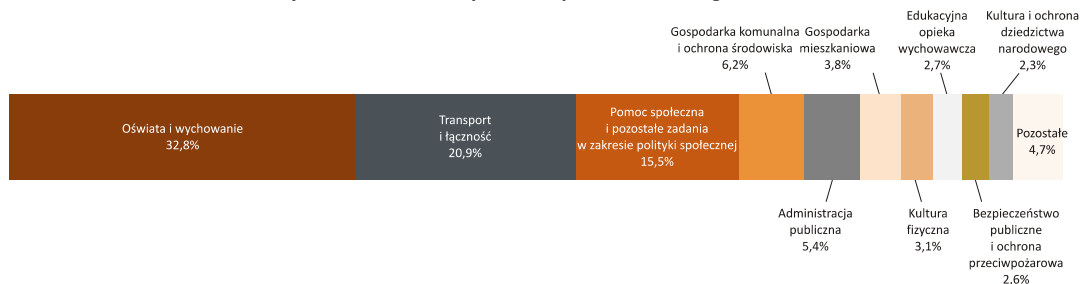
Te 5 działów (w innej kolejności) miało też największe udziały w strukturze wydatków gmin i miast na prawach powiatu. W przypadku gmin największy wzrost wydatków w skali roku odnotowano w działach transport i łączność (o 5,7%) oraz gospodarka komunalna i ochrona środowiska (o 4,7%); w trzech pozostałych działach o największym udziale również zanotowano wzrost.

Struktura wydatków gmin według działów w 2015 r.

W budżetach miast na prawach powiatu największy wzrost wystąpił w gospodarce komunalnej i ochronie środowiska (o 10,0%). Spadek odnotowano tylko w jednym z 5 działów o największym udziale – w transporcie i łączności – o 15,0%.

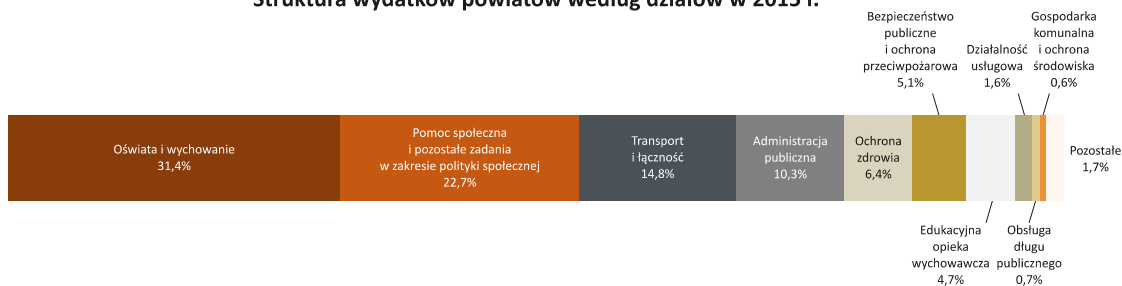
Struktura wydatków miast na prawach powiatu według działów w 2015 r.

W przypadku powiatów dużo środków, bo 77,4 mln zł, przeznaczono także w dziale ochrona zdrowia. W skali roku wzrost (wśród 5 największych działów) odnotowano w pomocy społecznej i pozostałych zadaniach w zakresie polityki społecznej – o 1,6% oraz w administracji publicznej (o 0,6%). Największy spadek wydatków nastąpił w dziale transport i łączność – o 15,6%.

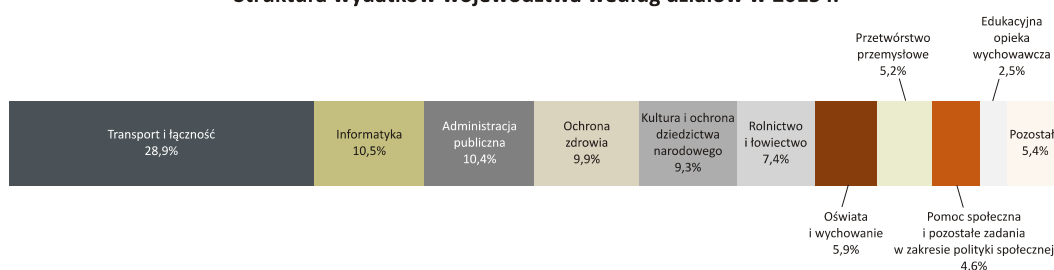

Struktura wydatków powiatów według działów w 2015 r.

Z kolei w budżecie województwa, w odróżnieniu od pozostałych jednostek, dużo środków przeznaczono na wydatki w działach: informatyka (100,3 mln zł), ochrona zdrowia (94,5 mln zł) oraz kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (89,0 mln zł). W porównaniu z 2014 r. (wśród 5 największych działów) najbardziej – ponad 4-krotnie – wzrosły wydatki z zakresu informatyki i ochrony zdrowia. Spadek odnotowano w dziale kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (o 17,4%) oraz transport i łączność (o 7,9%).

Struktura wydatków województwa według działów w 2015 r.

W 2015 r. wydatki wszystkich jednostek samorządu terytorialnego **przeliczone na 1 mieszkańca** województwa dały kwotę 4998,19 zł, o 2,1% niższą niż przeciętnie w kraju (5107,72 zł).

Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca osiągnęły miasta na prawach powiatu – 4742,74 zł, (w kraju 5524,80 zł), jednak niższe niż przed rokiem o 3,6% (w kraju wzrost o 0,3%). W 13 województwach przeciętne wydatki miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca były wyższe niż w Kujawsko-Pomorskim. Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca poniosło miasto Toruń – 5205,21 zł, następnie: Grudziądz – 4835,97 zł, Włocławek – 4653,97 zł i Bydgoszcz – z kwotą 4482,72 zł. Przeciętne wydatki Torunia były wyższe niż Bydgoszczy o 16,1%.

Niższe wydatki na jednego mieszkańca poniosły gminy – 3494,53 zł (w kraju 3329,08 zł), wyższe niż w 2014 r. o 1,7%, (w kraju wzrost o 1,1%). Tylko w 2 województwach przeciętne wydatki gmin na 1 mieszkańca były wyższe niż w Kujawsko-Pomorskim. Wśród gmin województwa najwyższe wydatki na 1 mieszkańca poniosły gminy wiejskie Płużnica – 6348,20 zł oraz Wielka Nieszawka – 5309,84 zł, a najniższe gmina miejska Chełmno – 2775,49 zł oraz gmina miejsko-wiejska Mogilno – 2826,54 zł.

Wydatki powiatów na 1 mieszkańca wyniosły 925,32 zł (w kraju 908,11 zł) i były niższe niż przed rokiem o 2,7% (w kraju spadek o 1,3%). W 8 województwach przeciętne wydatki powiatów na 1 mieszkańca były wyższe niż w Kujawsko-Pomorskim. Wśród jednostek tego szczebla w województwie najwyższe wydatki na 1 mieszkańca odnotowano w powiecie mogileńskim – 1359,28 zł oraz sępoleńskim – 1331,91 zł. Najniższe – w bydgoskim (587,33 zł) oraz w grudziądzkim (649,61 zł).

Najniższe wydatki na 1 mieszkańca uzyskał samorząd województwa – 459,22 zł (w kraju 447,35 zł), o 15,0% wyższe niż przed rokiem (w kraju spadek o 5,6%). W 7 województwach przeciętne dochody samorządu województwa na 1 mieszkańca były wyższe niż w Kujawsko-Pomorskim.

WYNIKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W 2015 r. budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa kujawsko-pomorskiego zamknęły się łączną nadwyżką w wysokości 261,9 mln zł (w 2014 r. deficyt wyniósł 263,5 mln zł). Nadwyżka jednostek samorządowych województwa stanowiła 10,1% łącznej nadwyżki jednostek samorządu terytorialnego z terenu całego kraju.

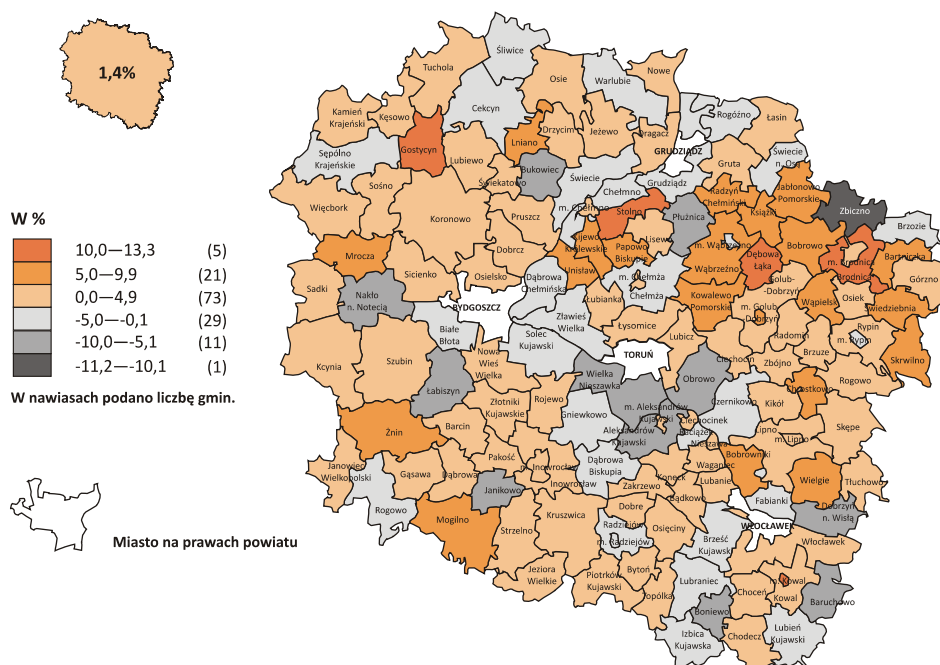

Nadwyżkę budżetową odnotowano na wszystkich szczeblach samorządu województwa kujawsko-pomorskiego. Z czego najwyższą w miastach na prawach powiatu – 175,4 mln zł (przed rokiem deficyt w wysokości 165,1 mln zł), niższą w budżecie gmin – 63,6 mln zł (w 2014 r. deficyt 100,8 mln zł), powiatów – 15,1 mln zł (deficyt 6,1 mln zł) i województwa – 4,1 mln zł (przed rokiem też zanotowano nadwyżkę – 8,6 mln zł).

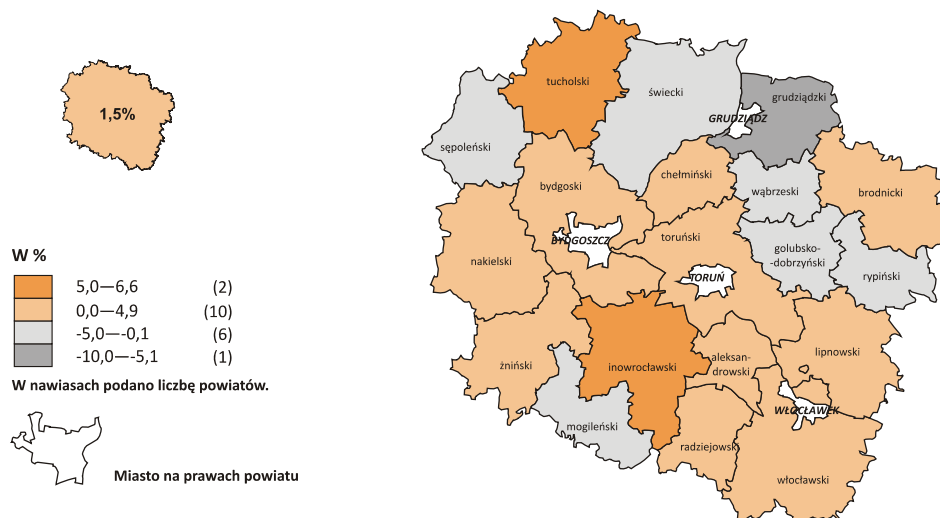
Na 164 funkcjonujące w naszym województwie jednostki samorządu terytorialnego w 115 (70,1% jednostek) wystąpiła nadwyżka (98 gmin, 12 powiatów i 4 miasta na prawach powiatu oraz województwo). Natomiast w 49 jednostkach rok budżetowy zamknięto deficytem (42 gminy i 7 powiatów). W poprzednim roku proporcja była odwrotna, tj. deficyt zanotowało 101 jednostek, a nadwyżkę tylko 63 jednostki.

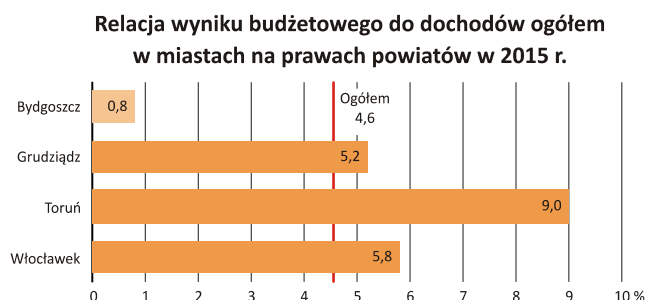
Analizując jednostki pod względem relacji wyniku budżetowego do dochodów, nadwyżka przekroczyła 5,0% dochodu w przypadku 31 jednostek (26 gmin, 2 powiaty i 3 miasta na prawach powiatu), w tym była wyższa niż 10,0% dochodu w 5 gminach: miejskiej Kowal oraz wiejskich: Stolno, Dębowa Łąka, Gostycyn i Brodnica. Z kolei deficyt stanowił więcej niż 5,0% dochodu w 13 jednostkach (12 gminach i 1 powiecie), w tym więcej niż 10% w 1 gminie wiejskiej Zbiczno.

Relacja wyniku budżetowego do dochodów ogółem w gminach w 2015 r.

Relacja wyniku budżetowego do dochodów ogółem w powiatach w 2015 r.

W 2015 r. wynik budżetowy jednostek samorządu terytorialnego **przeliczony na 1 mieszkańca** województwa dał nadwyżkę w kwocie 125,44 zł, *niemal 2 razy wyższą niż nadwyżka budżetowa jednostek samorządowych z terenu całego kraju, przeliczona na 1 mieszkańca Polski (67,71 zł).*

Najwyższą nadwyżkę na 1 mieszkańca odnotowano w miastach na prawach powiatu 227,67 zł (w kraju 58,23 zł). *Jeśli chodzi o sytuację w innych województwach, to tylko w 3 odnotowano wyższą nadwyżkę niż w Kujawsko-Pomorskim (w 9 województwach odnotowano deficyt).* Najwyższą nadwyżkę na 1 mieszkańca zanotowano w Toruniu – 512,19 zł, mniejszą we Włocławku – 286,06 zł, w Grudziądzu – 263,46 zł i w Bydgoszczy – 37,64 zł (przed rokiem w Toruniu, Grudziądzu i Bydgoszczy zakończono rok budżetowy deficytem).

Niższą nadwyżkę na jednego mieszkańca uzyskały gminy – 48,26 zł (w kraju nadwyżka w wysokości 66,74 zł). *We wszystkich województwach wynik budżetów gmin był dodatni, a w 12 wyższy w przeliczeniu na 1 mieszkańca niż w Kujawsko-Pomorskim.* Wśród gmin województwa nadwyżkę odnotowano w 98 gminach, najwyższą na 1 mieszkańca w mieście Kowal – 526,78 zł oraz w gminie wiejskiej Stolino – 501,85 zł (warto zauważyć, że w 2014 r. w tych 2 gminach zamknięto budżety najwyższymi deficytami na 1 mieszkańca). Z kolei w 2015 r. deficyt wystąpił w budżetach 42 gmin, najwyższy na 1 mieszkańca w gminach wiejskich Płużnica – 563,64 zł oraz Baruchowo – 398,73 zł.

Nadwyżka powiatów na 1 mieszkańca wyniosła 14,27 zł (w kraju 9,19 zł). *W 4 województwach przeciętne wyniki budżetów powiatów na 1 mieszkańca były wyższe niż w Kujawsko-Pomorskim (w 2 odnotowano deficyt).* Wśród powiatów województwa nadwyżkę odnotowano w 12, najwyższą na 1 mieszkańca w tucholskim – 78,33 zł oraz w inowrocławskim – 47,20 zł. Z kolei deficyt wystąpił w budżetach 7 powiatów, największy w grudziądzkim – 55,61 zł oraz golubsko-dobrzyńskim – 32,60 zł.

W budżecie województwa także odnotowano nadwyżkę – w kwocie 1,99 zł na 1 mieszkańca (w kraju deficyt 2,41 zł). *W 6 województwach w 2015 r. odnotowano wyższą nadwyżkę na 1 mieszkańca niż w Kujawsko-Pomorskim, a w 9 deficyt.*

Autorzy opracowania: Małgorzata Górka, tel. 52 3669489, Bożena Małecka, tel. 52 3669300

Redakcja techniczna, skład i grafika komputerowa: Adam Mańkowski, Anna Nakielska
Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych – pod kierunkiem Bożeny Małeckiej

Informatorium: e-mail InformatoriumUSBDG@stat.gov.pl, tel. 52 3669400